

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/149/2018
Identifikačné číslo spisu:	1512205398
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Gandžala
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1512205398.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu ASANARATES, s. r. o., so sídlom v Košiciach, Park Angelinum 4, IČO: 36 606 693, zastúpeného JUDr. Vladimírom Kotosom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom v Košiciach, Žiškova 6, proti žalovanému News and Media Holding a. s., so sídlom, v Bratislave, Einsteinova 25, IČO: 47 256 281 (pôvodne SPOLOČNOSŤ 7 PLUS a.s., so sídlom v Bratislave, Panónska cesta 9, IČO: 31 347 291), zastúpenému Advokátskou kanceláriou SCHWARZ advokáti s. r. o., so sídlom v Bratislave, Podbrezovská 40, IČO: 36 858 285 a Advokátskou kanceláriou Škubla & Partneri s. r. o., so sídlom v Bratislave, Digital park II, Einsteinova 25, IČO: 36 861 154, (určenou žalovaným na doručovanie písomností), o ochranu dobrého mena a zásahu do dobrej povesti, o uverejnenie opravy a odpovede a priznanie nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 7C/67/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. septembra 2017 sp. zn. 8Co/411/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1.1. Okresný súd Bratislava V (ďalej len „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 26. februára 2015 č.k. 7C/67/2012-244 žalobu žalobcu zamietol (prvý výrok) a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania predstavujúcich náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 2.942,46 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (druhý výrok).

1.2. V úvode odôvodnenia rozhodnutia súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca sa domáhal, aby právnenému predchodcovi žalovaného bola uložená povinnosť zverejniť jeho odpoveď zo dňa 06.02.2012 na článok "Na mieru" uverejnený v 5. čísle týždenníka Plus 7 dní zo dňa 26.01.2012 (str. 32-34) a na článok "Súťaž zrušili" uverejnený v 6. čísle týždenníka Plus 7 dní zo dňa 02.02.2012 (str. 16) v znení uvedenom v petite žaloby a vykonať opravu podľa jeho žiadosti zo dňa 10.02.2012 článku "Na mieru" uverejneného v 5. čísle týždenníka Plus 7 dní zo dňa 26.01.2012 (str. 32-34) a článku "Súťaž zrušili" uverejneného v 6. čísle týždenníka Plus 7 dní zo dňa 02.02.2012 (str. 16) tak, že žiadal vypustiť výroky uvedené v petite žaloby. Okrem toho žiadal, aby právnenému predchodcovi žalovaného bola uložená povinnosť zaplatiť mu z titulu nemajetkovej ujmy sumu 20 000 Eur z dôvodu neoprávneného zásahu do

práva na ochranu dobrej povesti právnickej osoby podľa § 19b ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka.

1.3. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 26.01.2012 bol v týždenníku Plus 7 dní na stranách 32-34 publikovaný článok s názvom "Na mieru", s podtitulkom "Bratislavský magistrát ušil tender pre košickú firmu. Pri výbere spoločnosti na hubenie komárov žiadal nepotrebný certifikát, ktorý konkurencia nemala", ktorého autorkou bola R.K. a následne v uvedenom týždenníku bol dňa 02.02.2012 na str. 16 uverejnený nadväzujúci článok pod názvom "Súťaž zrušili" ako pokračovanie prvého článku. V predmetnom článku autorka kritizovala bratislavský magistrát, ktorý vyhlásil tender na výber firmy na hubenie komárov, ktorý "nemá s transparentnosťou nič spoločné". Autorka článku okrem iného uviedla, že "niekomu veľmi záležalo na tom, aby súťaž vyhrala konkrétna firma". Ide o žalobcu, ktorý aj v roku 2009 vyhral tender na hubenie potkanov. Následne v článku pod názvom "Súťaž zrušili" autorka článku informovala čitateľov, že "bratislavský magistrát odstúpil od zmluvy, ktorú v decembri 2011 uzavrel s košickou firmou Asanarates" a "C. magistrátu U. L. dostal pokyn bezodkladne upraviť pravidlá pre organizovanie verejných obchodných súťaží". Žalobcami sa cítil uvedenými článkami dotknutý a preto dňa 06.02.2012 žiadal právneho predchodcu žalovaného o uverejnenie odpovede a dňa 10.02.2012 o uverejnenie opravy v zmysle zákona č. 167/2008 Z.z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon) /ďalej len "Tlačový zákon"/, čo však žalovaný neakceptoval.

1.4. Po uvedení znení článkov 19 ods. 1, 26 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky, ustanovení § 19b ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka a § 7 ods. 3, 6 písm. a/, § 8 ods. 4, 7 písm. a/ Tlačového zákona súd prvej inštancie v súvislosti s uplatneným nárokom na uverejnenie odpovede konštatoval, že „ustanovenie § 8 ods. 4 Tlačového zákona presne vymedzuje náležitosti, ktoré má žiadosť o uverejnenie odpovede obsahovať. Jednou z podmienok citovaného ustanovenia je v zmysle požiadaviek tohto zákona, aby sa odpoveď obmedzila len na skutkové tvrdenie, ktorým sa skutkové tvrdenie, ktoré sa dotýka cti, dôstojnosti alebo súkromia fyzickej osoby, poprie, doplní, spresní alebo vysvetlí. Odpoveď, ktorú však žalobca žiadal uverejniť, túto podmienku nesplňa, nakoľko odpoveď obsahuje množstvo hodnotiacich úsudkov a odpoveď je koncipovaná v podstate ako list obsahujúci názorovú reakciu konateľa žalobcu na prácu novinárov z redakcie týždenníka a na to ako ich prácu vníma čitateľ. Nielen z úvodnej časti odpovede, ktorú žalobca žiadal uverejniť (...), ale z celého textu odpovede je zrejmé, že odpoveď obsahuje samé hodnotiace úsudky a konateľ žalobcu nereagoval na žiadne skutkové tvrdenie, ktoré by obsahoval niektorý zo žalovaných článkov. Žalobca v zmysle tohto ustanovenia sa mal obmedziť len na popretie, doplnenie, spresnenie alebo vysvetlenie skutkového tvrdenia v článku. Keďže táto podmienka nebola splnená, súd dospel k záveru, že žalovanému nevznikla povinnosť zverejniť odpoveď podľa ustanovenia § 8 ods. 7 písm. a/ Tlačového zákona, nakoľko neboli splnené náležitosti žiadosti o uverejnenie odpovede podľa odseku 4 citovaného ustanovenia.“

1.5. V súvislosti uplatneným nárokom na vykonanie opravy podľa ustanovenia § 7 Tlačového zákona prvoinštančný súd uviedol, že podľa jeho názoru „nie sú splnené zákonné podmienky pre uverejnenie odpovede tak, ako to požaduje žalobca v žalobe. V zmysle ods. 3 uvedeného ustanovenia súčasťou žiadosti o uverejnenie opravy musí byť písomný návrh znenia opravy, ktorý musí obsahovať popis nepravdivého skutkového tvrdenia, konštatovanie, že uvedené skutkové tvrdenie je nepravdivé a uvedenie pravdivého tvrdenia. Uverejnenie opravy v znení, ako žalobca žiada vo svojom podaní (upresnenie petitu) zo dňa 30.07.2012 a dňa 16.01.2013 však neobsahuje pravdivé skutkové tvrdenie, ktoré je zákonnou náležitosťou pri uverejnení opravy v zmysle tohto ustanovenia. Navyše znenie opravy tak, ako ju žalobca žiada uverejniť v petite žaloby zo dňa 30.07.2012 a dňa 16.01.2013 sa nezhoduje so znením Žiadosti o uverejnenie opravy zo dňa 10.02.2012, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného uverejnenia odpovede v zmysle § 7 ods. 1 Tlačového zákona. Z týchto dôvodov súd ani v tejto časti žaloby nemohol žalobcovi vyhovieť, nakoľko v zmysle ods. 6 uvedeného ustanovenia nie je vydavateľ periodickej tlače povinný uverejniť opravu, ak žiadosť o uverejnenie opravy nemá náležitosti podľa odseku 3 (v petite žaloby žalobcu absentuje uvedenie pravdivého skutkového tvrdenia, preto oprava v takomto znení nie je zverejniteľná v zmysle Tlačového zákona).“

1.6. V súvislosti nárokom na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 20 000 Eur, ktorý si žalobca uplatnil na základe ustanovenia § 19b ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka prvoinštančný súd konštatoval, že dospel k záveru, že ani v tejto časti žaloby nie sú splnené podmienky pre priznanie primeraného zadosťučinenia v peniazoch. Uviedol, že hmotnoprávnym predpokladom pre vznik práva na zaplatenie primeraného zadosťučinenia v peniazoch podľa uvedeného ustanovenia je existencia neoprávneného

zásahu do práva na ochranu dobrej povesti právnickej osoby. Následne v tejto súvislosti uviedol:

„Podľa ustálenej rozhodovacej praxe neoprávneným zásahom do práva na ochranu dobrej povesti právnickej osoby je konanie, ktoré je:

a) neoprávnené teda v rozpore dobrými mravmi v intenciách ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka, a súčasne

b) konanie, ktoré je spôsobilé privodiť adresátovi zásahu privodiť ujmu.

Základným predpokladom vzniku občianskoprávnej zodpovednosti podľa § 19b OZ je, že pôvodca zásahu konal protiprávne t.j. v rozpore so svojimi povinnosťami. Protiprávnosť však vylučuje skutočnosť, ak pôvodca realizoval svoje právo, pretože v takom prípade nemohol konať protiprávne. Rozhodujúcim kritériom pre posúdenie oprávnenosti, alebo naopak neoprávnenosti zásahu je teda skutočnosť, či pôvodca zásahu realizuje svoje subjektívne oprávnenie, alebo nie. V danom prípade žalovaný podľa názoru súdu realizoval svoje právo v zmysle Čl. 26 ods. 1, 2 Ústavy SR informovať a vyjadrovať svoje názory, pričom v zmysle ods. 4 mal zaručenú slobodu prejavu. Súd je taktiež toho názoru, že predmetný článok spracováva plne legitímnu tému verejného záujmu, ako je nakladanie s verejnými finančnými zdrojmi, čo je predmetom verejného záujmu a je nevyhnutné, aby sa pri čerpaní týchto prostriedkov postupovalo s odbornou starostlivosťou, efektívne a tak, aby to nevyvolávalo pochybnosti o korektnosti čerpania. Pokiaľ to nie je, tak musia aktéri takého čerpania prostriedkov z verejných zdrojov strpieť aj verejnú kritiku, pretože efektívne použitie verejných prostriedkov je vecou verejnou, vecou legitímneho verejného záujmu. Konkrétne v tomto článku objektom kritiky bolo konanie Magistrátu hl. m. Bratislavy v súvislosti s vyhlásením súťaže na výber firmy na hubenie komárov. Žalobca odôvodňuje nároky uplatňované v tomto konaní hlavne o tvrdenie, že žalovaný zverejnil o žalobcovi nepravdivé údaje, ktoré sú označené v texte žaloby.

Označené slovné spojenia však nemajú povahu faktických tvrdení, ale hodnotiacich úsudkov. Informácie uverejnené v predmetnom článku podľa názoru súdu nie sú spôsobilé privodiť navrhovateľovi žiadnu ujmu. Formulácia << ... magistrát ušil tender pre košickú firmu ... >> je len hodnotením autorky článku, že pri výbere firmy v súťažných podmienkach bola stanovená podmienka, že účastník súťaže musí byť držiteľom certifikátu informačnej bezpečnosti podľa normy ISO 27001. Tento certifikát predložil v rámci súťaže len žalobca a ostatní traja účastníci súťaže predložili len tzv. náhradné doklady.

Autorka článku vychádzajúc z informácie, že taký certifikát je potrebný len pre spoločnosti narábajúce z osobnými údajmi, prípadne s inými citlivými dátami, oprávnene nadobudla dojem, že zaradenie tejto podmienky do súťažných podmienok, mohlo byť nekorektné, zvyhodňujúce účastníka, ktorý tento certifikát vlastní. Taktiež ďalšie hodnotiace úsudky, ktoré žalobca v žalobe napáda: << ... košická spoločnosť má podľa našich informácií blízko k predstaviteľom strany SMER>>, << ... Pri výpočte ceny za 50.000,- hektárov by víťaz dostal 790.000,- EUR, pričom konkurencia za 600.000,- EUR, teda za cenu o 190.000,- EUR nižšiu ako víťaz>>, ... <<Bol som naivný a prišiel som o možnosť obrátiť sa na Úrad pre verejné obstarávanie priznáva A. R.>> ... <<Niekomu podľa všetkého veľmi záleží na tom, aby súťaž vyhrala konkrétna firma. >> ... <<Košická firma - spoločnosť, ktorá vznikla len pár mesiacov pred parlamentnými voľbami v roku 2006 začala po vtedajšom nástupe SMERU k moci získavať lukratívne zákazky. >> ... <<Od mesta Košice získala len za minuloročnú deratizáciu takmer 12.000,- EUR. >> nie sú podľa názoru súdu spôsobilé privodiť žalobcovi žiadnu ujmu na dobrej povesti.

Pravdivosť výrokov <<Len na ilustráciu v M. jej pracovník hádzal jed na potkany na miesta voľne prístupné deťom.>> ... <<Vlani v októbri v Košiciach sa otrava na potkany povalovala kde - kade>> je potvrdená výpoveďami svedkýň z konania vedeného na tunajšom súde č. k. 6C/355/2009: R.K., Y. Z., Y. L. V. a Y. V. Z uvedeného je teda zrejmé, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že v predmetných článkoch neboli zverejnené žiadne nepravdivé údaje o žalobcovi, resp. hodnotiace úsudky, ktoré napáda žalobca v žalobe neboli spôsobilé zasiahnuť do jeho dobrej povesti.“

1.7. Z uvedených dôvodov preto súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol.

1.8. Na rozhodnutie o trovách konania aplikoval súd prvej inštancie v tej dobe platné a účinné ustanovenie § 142 ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „O.s.p.“) a žalovanému, ktorý bol v spore (pôvodne - v konaní) plne úspešný, priznal voči žalobcovi náhradu trov konania za presne špecifikované úkony právnej služby.

2.1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. septembra 2017 sp. zn.

8Co/411/2015 na základe odvolania žalobcu rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (prvý výrok) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu (druhý výrok).

2.2. Odvolací súd poukázal na to, že v priebehu odvolacieho konania pôvodne žalovaná spoločnosť 7 Plus s. r. o. (od 08.07.2014 SPOLOČNOSŤ 7 PLUS, a.s. - poznámka dovolacieho súdu) so sídlom Panónska cesta 9, Bratislava, IČO: 31 347 291, zanikla zlúčením so spoločnosťou News and Media Holding a. s., so sídlom Einsteinova 25, Bratislava, IČO: 47 256 281, ktorá sa stala právnym nástupcom pôvodne žalovanej spoločnosti, a preto podľa § 64 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok ďalej len „CSP“) pokračoval v konaní s jej právnym nástupcom.

2.3. Následne odvolací súd konštatoval, že dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. V tejto súvislosti uviedol, že „súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, potrebnom na zistenie skutočností rozhodujúcich pre posúdenie dôvodnosti žaloby, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti právnemu predchodcovi žalovaného uverejniť odpoveď na články publikované v týždenníku PLUS 7 DNÍ, vykonať opravu týchto článkov a zaplatiť mu sumu 20 000 Eur z titulu nemajetkovej ujmy spôsobenej mu neoprávneným zásahom do práva na ochranu dobrej povesti právnickej osoby; ako aj na posúdenie opodstatnenosti tvrdení, ktoré právny predchodca žalovaného uviedol na svoju obranu, zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správny skutkový záverom a vec posúdil správne po právnej stránke, keď na zistený skutkový stav aplikoval príslušné ustanovenia Tlačového zákona a Občianskeho zákonníka a dospel k správneho záveru, že právnemu predchodcovi žalovaného nevznikla povinnosť zverejniť žalobcom požadovanú odpoveď, pretože v danom prípade neboli splnené zákonom stanovené náležitosti žiadosti o uverejnenie odpovede a taktiež mu nevznikla povinnosť uverejniť opravu predmetných článkov z dôvodu, že ani žiadosť žalobcu o uverejnenie opravy nemá zákonom stanovené náležitosti. Správne tiež dospel k záveru, že v predmetných článkoch neboli zverejnené žiadne nepravdivé údaje o žalobcovi, resp. hodnotiace úsudky, ktoré by boli spôsobilé zasiahnuť do jeho dobrej povesti, a preto nie sú splnené ani zákonom stanovené podmienky pre priznanie primeraného zadost'učinenia v peniazoch žalobcovi. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie aj dostatočne odôvodnil v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p, účinného v čase vydania napadnutého rozsudku, keď s poukazom na zodpovedajúcu právnu úpravu uviedol dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých založil svoje rozhodnutie po stránke skutkovej, tak aj po právnej stránke a jeho odôvodnenie je tak dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní z hľadiska správnosti zaujatých záverov. Proti týmto záverom súdu prvej inštancie mohol žalobca náležite, skutkovo a právne argumentovať, a preto v tejto súvislosti bolo zachované jeho základné právo na spravodlivý súdny proces a nebola mu odňatá možnosť konať pred súdom. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie nemožno považovať za svojvoľné, či zjavne neodôvodnené, keď z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie sa na základe tvrdení žalobcu dostatočne zaoberal znením a obsahom odpovede žalobcu zo dňa 06.02.2012 na články v týždenníku PLUS 7 DNÍ a jeho žiadosti na vykonanie opravy týchto článkov zo dňa 10.02.2012 z hľadiska dodržania podstatných náležitostí stanovených Tlačovým zákonom pre žiadosť o uverejnenie odpovede a žiadosť o uverejnenie opravy, posúdením oprávnenosti konania právného predchodcu žalovaného, ktorým podľa tvrdení žalobcu malo dôjsť k neoprávnenému zásahu do jeho práva na ochranu dobrého mena a povesti, zaoberal sa aj motívom autora článku, keď uviedol, že článok spracováva legitímnu tému verejného záujmu, ktorou je nakladanie s verejnými finančnými zdrojmi, ďalej sa zaoberal pravdivosťou tvrdení uvedených v predmetných článkoch a spôsobilosťou hodnotiacich úsudkov v nich uvedených, zasiahnuť do práva na ochranu dobrého mena povesti žalobcu. Za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nemožno považovať také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré nezodpovedá predstavám a očakávaniam strán. S ohľadom na uvedené žalobcom uplatnený odvolací dôvod založený na tvrdení, že bolo porušené jeho právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, nemôže obstať.“

2.4. V ďalšej časti odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia a z dôvodu vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 a 3 CSP - poznámka dovolacieho súdu) uviedol veľmi podrobné zdôvodnenie vo vzťahu k nároku žalobcu na uverejnenie predmetnej odpovede podľa ustanovenia § 8 Tlačového zákona, na vykonanie predmetnej opravy podľa ustanovenia § 7 Tlačového zákona a na zaplatenie nemajetkovej ujmy (primeraného zadost'učinenia) vo výške 20 000 Eur, ktorý si žalobca uplatnil na základe ustanovenia § 19b ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že „obsah odvolania žalobcu nie je z hľadiska ním uplatňovaných odvolacích dôvodov spôsobilý spochybniť

správnosť záverov súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku, keď ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu, alebo by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie.“ Preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

2.5. Na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odvolací súd aplikoval ustanovenie § 396 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

3.1. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, v ktorom žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu „v napadnutej časti“ (z obsahu dovolania vyplýva, že v časti, v ktorej odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým zamietol žalobu ohľadom uplatneného nároku na priznanie nemajetkovej ujmy /primeraného zadost'učinenia/ vo výške 20 000 Eur - poznámka dovolacieho súdu) podľa ustanovenia § 449 ods. 3 CSP zmenil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť mu nemajetkovú ujmu v sume 20 000 Eur a priznal mu plnú náhradu trov dovolacieho konania, eventuálne, aby rozsudok odvolacieho súdu v uvedenom rozsahu zrušil a vec v tomto rozsahu vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

3.2. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ v spojení s ustanovením § 432 CSP argumentujúc všeobecným konštatovaním, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

3.3. V odôvodnení dovolania uviedol všeobecné zhrnutie skutkového a právneho stavu a konštatoval, že hlavným dôvodom pre potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie (v odvolaní napadnutej časti) bolo konštatovanie, že predmetné výroky žalovaného nemôžu byť z ohľadu na ich obsah považované za exces z výkonu žalovaným realizovaného práva kritiky, nakoľko sa jednalo o tvrdenia a úsudky, ktoré boli prezentované v rámci zákonom zaručenej slobody prejavu. Toto právne posúdenie považuje za nesprávne. Podstatou sporu v danom prípade je konflikt medzi ústavou zaručeným právom na slobodu prejavu, právom na informácie a ich šírenie podľa článku 26 Ústavy Slovenskej republiky a právom na ochranu osobnosti/dobrej povesti podľa článku 19 Ústavy Slovenskej republiky. V súvislosti s uvedeným Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd treba riešiť podľa zásady ich spravodlivej rovnováhy. Súdna prax už opakovane judikovala, že tlač pri zachovaní práva na šírenie informácií nepožíva neobmedzenú slobodu, pretože toto právo je spojené aj s povinnosťou a zodpovednosťou poskytovať presné a dôveryhodné informácie pri dodržiavaní etických pravidiel, bez porušenia alebo ohrozenia etí, dôstojnosti, vážnosti či dobrého mena inej osoby. Ďalej dovolateľ poukázal na rozdiel medzi skutkovým tvrdením a hodnotiacim úsudkom, pričom uviedol, že hodnotiaci úsudok síce nemožno akokoľvek dokazovať, je však potrebné skúmať, či sa zakladá na pravdivých informáciách, či forma jeho verejnej prezentácie je primeraná, a či zásah do osobnostných práv je nevyhnutným sprievodným javom kritiky, to znamená, či primárnym cieľom kritiky nie je hanobenie, či zneuctenie danej osoby a preto hodnotiaci úsudok nie je v rámci konania o ochranu dobrej povesti celkom nenapadnuteľný. V tejto súvislosti a i v súvislosti s hodnotením stretu dvoch základných práv a to práva na ochranu dobrej povesti a práva na slobodu prejavu poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky „sp. zn. 4 Cdo/121/2007 zo dňa 23.09.2009“ (myslené pravdepodobne sp. zn. 4 Cdo/212/2007 z 23.09.2007 - poznámka dovolacieho súdu) a vo všeobecnosti poukázal i na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3 Cdo 61/2000 a 3 Cdo 84/2011. Odvolací súd teda podľa jeho názoru v prejednávanej veci pri konflikte dvoch práv v rozpore s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu nesprávne uprednostnil právo žalovaného na slobodu prejavu, pred jeho právom na ochranu dobrej povesti. V ďalšej časti odôvodnenia dovolania sa dovolateľ vyjadroval „k pravdivosti skutkových tvrdení a hodnotiacich úsudkov“ a k hodnoteniu dôkazov zo strany odvolacieho súdu.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu stroho konštatoval, že sa pridrižiava svojich doterajších prednesov a podaní prezentovaných v rámci konania, s dovolaním sa v plnom rozsahu nestotožňuje a nesúhlasí s ním. Má za to, že odvolací súd sa s vecou riadne vysporiadal, jeho rozhodnutie je vecne správne a dostatočne odôvodnené a preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietol a aby žalobcovi zároveň uložil povinnosť nahradiť mu trovy dovolacieho konania.

5. Žalobca (dovolateľ) sa k vyjadreniu žalovaného k jeho dovolaniu nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ event. „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, a preto ho podľa § 447 písm. f/ CSP odmietol.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch. Ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. V danom prípade dovolateľ vyvodil prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP (hoci v dovolaní ustanovenie z ktorého vyvodil prípustnosť dovolania špecifikoval neúplne ako „§ 421 písm. c/“).

12. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP.

13. Ak nemá dovolanie, prípustnosť ktorého strana sporu vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP vykazovať nedostatky, ktoré by v konečnom dôsledku viedli k znemožneniu meritórnemu dovolaciemu prieskumu a odmietnutiu dovolania podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní vysvetliť, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 206/2017, 1 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 89/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 186/2016).

14. Ako už bolo uvedené, v danom prípade dovolateľ vymedzil prípustnosť dovolania poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

15. Pre všetky procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku v dovolaní zadefinuje a špecifikuje. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

16. Právnu úpravou dovolania v Civilnom sporovom poriadku sa sleduje náprava nesprávností v individuálnom spore dovolateľa, ale tiež dosiahnutie cieľov významných z hľadiska celkového rozhodovania všeobecných súdov Slovenskej republiky. Ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP sa takto sleduje zámer minimalizovať nežiaduce odklony rozhodnutí odvolacích súdov od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a tým prispieť k ich jednotnému rozhodovaniu. Účelom ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je dosiahnuť vyriešenie dosiaľ ešte nevyriešenej právnej otázky a prispieť k vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ CSP má za cieľ dosiahnutie jednoty v rozhodovaní dovolacích senátov.

17. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi vyskytla nejednotnosť navonok prejavená v prijatí odlišných právnych názorov. Ide teda o otázku, ktorú už dovolací súd riešil, ale v jej riešení senátmi dovolacieho súdu sa prezentuje nejednotnosť (právne názory senátov dovolacieho súdu sa pri jej riešení neustálili a nezjednotili) brániaca vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V prípade, ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, je jeho (procesnou) povinnosťou: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ označením konkrétnych (odlišných, napríklad aj navzájom si protirečiacich) rozhodnutí dovolacieho súdu doložiť, že predmetná právna otázka je dovolacím súdom skutočne rozhodovaná rozdielne. V rozhodnutí sp. zn. 8 Cdo 78/2017 najvyšší súd doslovne uviedol, že v takom prípade je dovolateľ „povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne (zaujal iné právne závery)“.

18. V tomto prípade dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vymedzenú podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP však riadne nešpecifikoval v zmysle požiadaviek uvedených v odseku 16 tohto odôvodnenia, pretože jednak jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom nešpecifikoval právnu otázku

riešenú odvolacím súdom a uvedeným spôsobom ani neuviedol, ako ju riešil odvolací súd (uvedený aspekt možno len nepriamo vyvodiť z obsahu dovolania), čo je však podstatnejšie, nešpecifikoval konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých odvolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne (zaujal iný/é právne názor/y). Dovolateľ uvedenú procesnú povinnosť rozhodne nesplnil tým, že de facto poukázal na jediné rozhodnutie dovolacieho súdu (ktoré v konečnom dôsledku označil nesprávne ako rozhodnutie „sp. zn. 4 Cdo/121/2007 zo dňa 23.09.2009“, hoci z citácie uvedenej v odôvodnení dovolania vyplýva, že ide pravdepodobne o rozhodnutie sp. zn. 4 Cdo 212/2007 z 23.09.2007) a bez uvedenia akejkoľvek súvislosti vo všeobecnosti (len uvedením spisovej značky) poukázal i na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3 Cdo 61/2000 a 3 Cdo 84/2011, bez toho, aby vôbec konštatoval rozdielnosť právnych názorov v týchto rozhodnutiach a aby jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom špecifikoval v čom konkrétne táto rozdielnosť pri riešení danej právnej otázky spočíva.

19. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd konštatuje, dovolanie žalobcu uplatnené podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ nebolo odôvodnené prípustnými dôvodmi a dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v ustanovení § 431 až 435 CSP a preto ho podľa § 447 písm. f/ CSP odmietol.

20. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný a preto na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP by mal (potenciálny) nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Žalovanému však žiadne účelne vynaložené trovy dovolacieho konania nevznikli, pretože k dovolaniu žalobcu sa (prostredníctvom právneho zástupcu) síce písomne vyjadril, ale išlo len o veľmi stručné formálne vyjadrenie, ktoré neobsahovalo žiadnu vecnú (teda skutkovú alebo právnu) argumentáciu a preto mu odvolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.